

Aan: Algemene Commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Betreft: AO Beleidsnota Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, 28 juni

Amsterdam, 21 juni 2018

Geachte Kamerleden,

Het MVO Platform geeft u graag enkele punten mee voor het debat over de nieuwe beleidsnota van minister Kaag. We gaan uiteraard in op de vraag wat de nota betekent voor (internationaal) maatschappelijk verantwoord ondernemen. Maar eerst enkele woorden over de totstandkoming van de nota.

Hoewel we minister Kaag in de Kamer bij herhaling hoorden zeggen met iedereen in gesprek te willen, bleven verzoeken van het MVO Platform tot een gesprek met de minister of met haar ministerie over de hoofdlijnen van het MVO-beleid bij herhaling onbeantwoord.¹ Er zijn in aanloop naar de nota wel ronde tafels geweest over andere onderwerpen en naar het schijnt is met het bedrijfsleven wel over MVO-beleid gesproken. Juist omdat het betrekken van stakeholders een belangrijk onderdeel van MVO is, bevreemdt het ons dat met NGO's en vakbonden niet wordt gesproken over de hoofdlijnen van het MVO-beleid.

- ➔ We verzoeken u de minister te vragen een regulier stakeholderoverleg over MVO-beleid in te stellen, belegd op voldoende niveau in het ministerie. Vergelijkbaar met het overleg over Handelsbeleid.

We wijzen erop dat verschillende ons omringende landen een dergelijke vorm van stakeholderbetrokkenheid bij het MVO-beleid hebben georganiseerd.²

MVO-beleid in de nota

Het is niet volledig duidelijk welke implicaties de nota heeft voor het MVO-beleid. Wij lezen vooral dat bestaand beleid wordt voortgezet (IMVO-convenanten en andere elementen die vallen onder "verduurzamen van mondiale waardeketens"³) maar tegelijkertijd lezen we nergens een herbevestiging van het belangrijkste *beleidsdoel* van het MVO-beleid: de naleving van de internationale MVO-normen.⁴

De aangekondigde grotere inzet voor leefbaar loon en kinderarbeid is een positief element; dit zijn onmiskenbaar hardnekkige problemen die in veel bestaande initiatieven te weinig aan bod komen. Maar ook hier is de vraag of deze nieuwe prioriteiten *in plaats van, of binnen* een brede, integrale benadering van MVO (conform de internationale normen) vallen. Wij bepleiten dat laatste, ook vanwege de sterke samenhang tussen thema's. Zo komt een duurzaam leefbaar loon tot stand door onderhandelingen en daarvoor is vakbondsvrijheid vereist.

- ➔ Wij verzoeken u helderheid te vragen over de voortzetting van het beleidsdoel: uitvoering van de internationale MVO-richtlijnen.

¹ Het MVO Platform stuurde wel schriftelijke inbreng zoals deze [brief](#) en nam deel aan de [on-line consultatie](#).

² Uit het [Onderzoek naar wetgeving en beleid](#) in enkele ons omringende landen, blijkt dit het geval in Duitsland en Frankrijk.

³ Paragraaf 3.4. van de nota

⁴ OESO-richtlijnen en UNGPs, zoals vermeld op [de website](#) van de rijksoverheid.

Indien dit hoofddoel van het MVO-beleid ongewijzigd is, dan is ook de ontwikkeling van nieuw beleid noodzakelijk om dit doel te bereiken. Uit recent onderzoek is gebleken dat te weinig bedrijven de OESO-richtlijnen succesvol hebben geïmplementeerd. De vernieuwingen kunnen bijvoorbeeld hieruit bestaan:

- Recent zijn nieuwe OESO richtsnoeren voor de uitvoering van due diligence⁵ gereedgekomen. Zowel de OESO⁶ als de internationale vakbonden⁷ benadrukken dat deze richtsnoeren door de OESO-lidstaten in beleid verankerd moet worden. Ook Nederland zou hier gehoor aan moeten geven.
- Het Nationaal Actie Plan voor Bedrijfsleven en Mensenrechten dat uitvoering geeft aan de UNGP's dateert inmiddels uit 2013. Het is aan revisie en update toe want de uitvoering van de UNGP's is ook in Nederland nog niet voltooid. Daarnaast is het belangrijk dat Nederland in de uitvoering van de UNGP's het goede voorbeeld geeft, temeer daar zij andere landen én op EU-niveau steeds oproept om actief uitvoering te geven aan de UNGP's.

Verdienvermogen

Als we naar het geheel van de nota kijken, is het vergroten van het verdienvermogen van Nederland een centraal doel. Op dit punt straalt de nota de meeste ambitie uit en dit wordt concreet door beleidsvoornemens ten aanzien van nieuwe of verbeterde financierings- en dienstverleningskanalen voor het bedrijfsleven.

Helaas blijkt met regelmaat dat handelsambities samengaan met schendingen. Het MVO Platform pleit daarom voor goede waarborgen voor een balans tussen handelsambities enerzijds en andere beleidsdoelen, zoals de duurzame ontwikkelingsdoelen, anderzijds. Het MVO Platform is van mening dat, wanneer Nederland niet wil bijdragen aan schendingen, én de reputatie van Nederland als voorloper in maatschappelijk verantwoord ondernemen serieus neemt, zij het MVO-beleid dient aan te scherpen. Het MVO Platform deed daarom [aanbevelingen](#) op drie beleidsterreinen waar MVO-beleid op papier bestaat, maar verbeterd zou moeten worden:

- De rol van ambassades in MVO;
- MVO in handelsmissies;
- Consequent toepassen van MVO-voorwaarden bij financiële steun aan bedrijven.

➔ We verzoeken u aan te dringen op hogere prioriteit én aanscherping van MVO-beleid dat samenhangt met de handelsagenda.

Bijdrage bedrijven aan SDG's

Het is een goede zaak dat de nota een centrale plaats toebedeelt aan de SDG's. Het MVO Platform laat in een [recent visiestuk](#) zien dat het naleven van de MVO-normen de grootste bijdrage is die bedrijven kunnen leveren aan het behalen van de SDG's. Dit met name omdat de toepassing van due diligence leidt tot een goed inzicht in de maatschappelijk impact die bedrijven hebben, ook in de keten. Voor een effectieve bijdrage van bedrijven aan de SDG's dient de overheid daarom de toepassing van due diligence te bevorderen, bijvoorbeeld door:

- De toepassing van due diligence uit te dragen in alle overheidsbeleid. Dat zijn alle vormen van beleid en wetgeving die het bedrijfsleven betreffen: regels voor transparantie, duurzaam inkopen, voorwaarden voor alle vormen van dienstverlening of financiële overheidssteun.
- Extra eisen te stellen aan een inzichtelijk en transparant due diligence-proces wanneer bedrijven deelnemen aan partnerschappen, of financiering ontvangen voor realisatie van de SDG's;

⁵ [OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct](#)

⁶ Zie aanbevelingen OECD Ministerial Council vanaf pagina 92 in de Due Diligence Guidance

⁷ TUAC briefing: [Implementing the OECD Due Diligence Guidance](#)

- Sectoren waarvan bekend is dat er veel negatieve impacts zijn (“risicosectoren”) een wettelijke plicht tot de uitvoering van due diligence op te leggen;
 - Als overheid een eigen oordeel te vormen over de mate waarin bedrijven zich inzetten voor de SDG’s en daarbij het totaal aan positieve én negatieve effecten op de SDG’s mee te wegen;
 - Ook internationaal in te zetten op de uitvoering van OESO-richtlijnen en UNGP’s als hulpmiddel én criterium voor de bijdrage van bedrijven aan de SDG’s.
- ➔ We verzoeken u aan te dringen op SDG-beleid waarbij – voor zover het bedrijven betreft – de naleving van de MVO-normen de ruggengraat vormt.

Wij zijn graag bereid één en ander nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Suzan van der Meij
Coördinator MVO Platform (06 12271726)